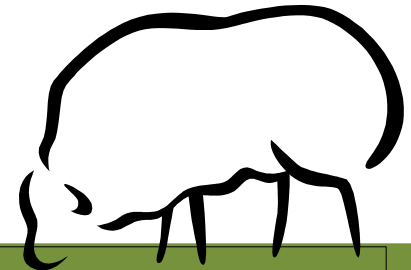
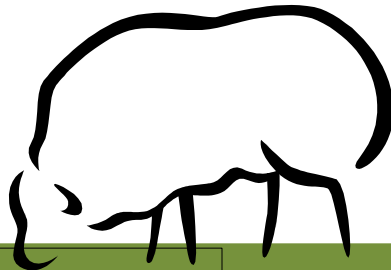
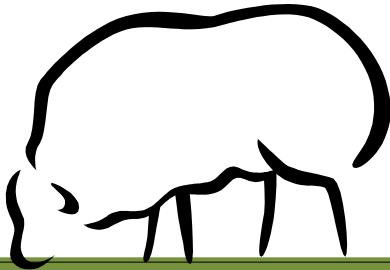

Fotosensibilisatsioon (Valgustundlikkus)

Click to edit Master subtitle style

13.05.10

-
- Majanduslik probleem ja heaoluküsimus
 - Esineb maailmas mitmel pool
 - Tekib tavaliselt hiliskevadel või varasuvel, kui karjamaal rohi kiiresti kasvab.
 - Külmal ja vihmasel suvel rohkem
 - Tavaliselt noorematel lammastel

Primaarne fotosensibilisatsioon

- Söödud fotodünaamilised ained ei pea organismis metaboliseeruma, et haigust tekiks.
- Liht-naistepuna (*Hypericum perforatum*) – hüperitsiin

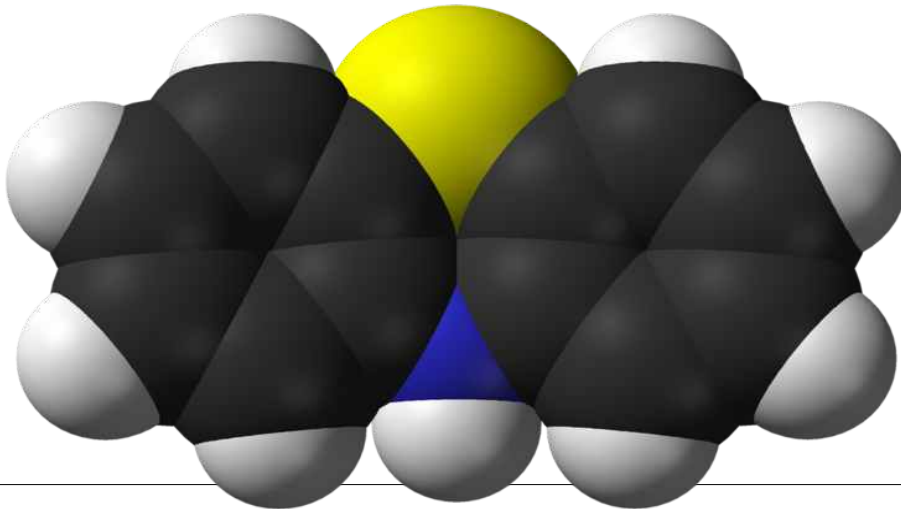
Primaarne fotosensibilisatsioon

○ *Alphididae*

○ Phenothiazine

Primaarne fotosensibilisatsioon

- Lutsern, ristikhein, hiirehernes, kaer

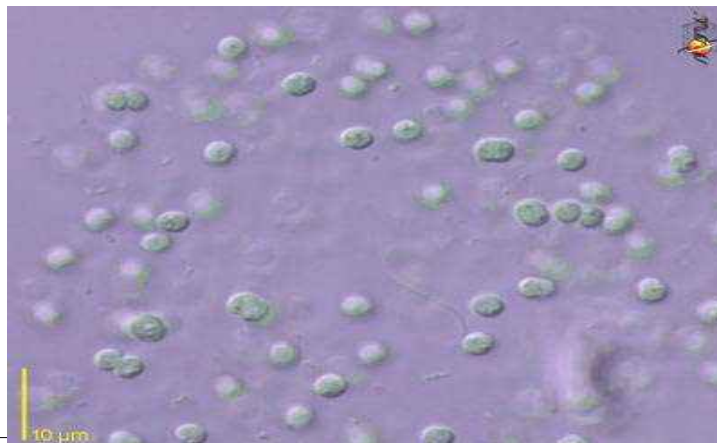
16, 18. *Lupinus sativus* (Medicago sativa L.)

Sekundaarne fotosensibilisatsioon

- Fotodünaamilised ained (fülloerütriin) esinevad vereringes ja tekitavad maksakahjustuse.
- Maksakahjustuse võivad tekitada ka taimed, mis sisaldavad pürrolisidiinalkaloide või süsiniktetrakloriidi, *Pithomyces chartarum* `iga saastunud rohi või *Anacystis cyanea*.

Mehhanism

- Fotodünaamilised keemilised ained akumuleeruvad nahas
- Päikesevalgus stimuleerib ained pigmendita nahas, kuna need absorbeerivad päikeseenergiat normaalsest rohkem.
- Ebanormaalne rakkude jagunemine, muutub membraani permeaablus, proteiini ja DNA süntees häirub jne.
- Kahjustuvad naha kapillaarid

Sümptomid

- Tekib villata piirkondades
- Sümptomid võivad tekkida mõni tund peale päikesevalguse mõju
- Loomad on häiritud ja otsivad varju
- Pigem üksikutel loomadel

Sümptomid

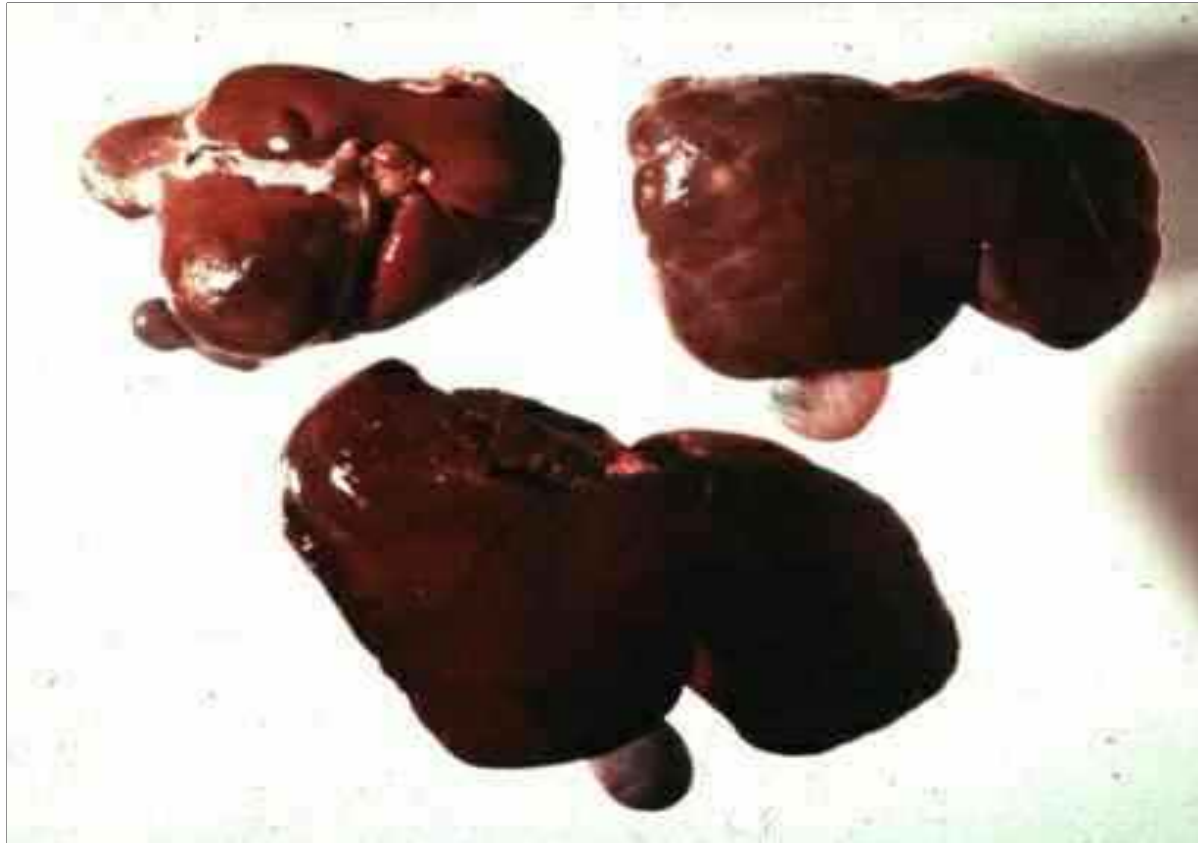

- Pea raputamine
- Rahutus
- Laugude, mokaade, kõrvade ja saba punetus ning turse
- Kollakat seerumit võib immitseda läbi naha
- Tugev sügelus › sügamisest tekkivad traumad
- Transudaat moodustab kooriku ja naha pindmine osa võib irduda
- Sekundaarsed bakteriaalsed infektsioonid on tavalised

13.05.10

Lahang

- Subkutaanne turse
- Kudede irdumine
- Sekundaarse fotosensibilisatsiooni korral muutused maksas

Ravi

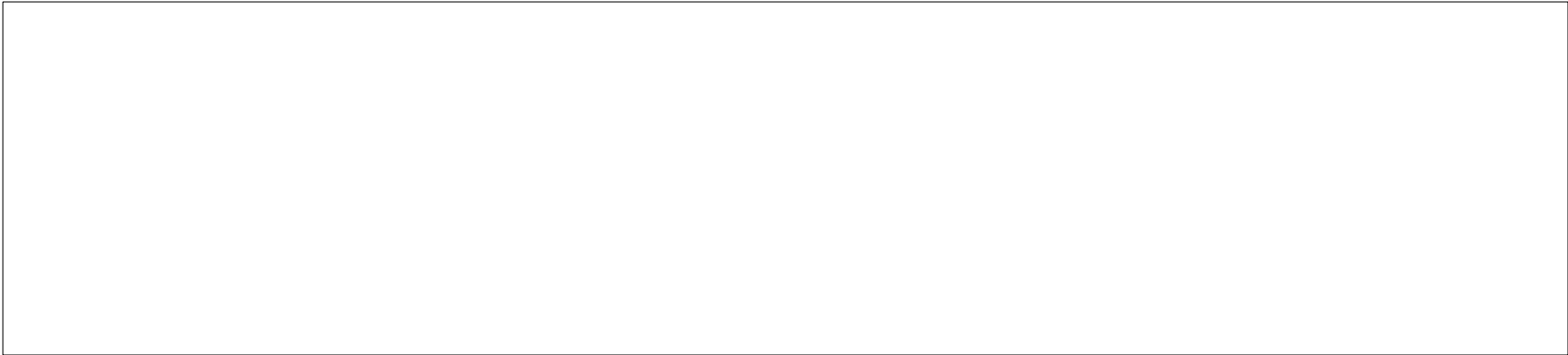

- Sümptomaatiline ravi
 - Loomad varju, öösel karjatamine
 - Sekundaarsete infektsioonide kontroll
 - Primaarse haiguse ravi, kui esineb maksakahjustus
 - Mitte anda sellist sööta, mis suurendab haigestumisriski
 - Ligipääs veele ja elektrolüütidele
 - NSAIDid
 - Antibiootikumid, kui haigus on väga tõsine
 - Kortikosteroidid?

Ennetamine

- Karjamaa
- Vari

Click to edit Master subtitle style

